

**STICHTING OPUS 3
TE DOKKUM**

Rapport inzake jaarstukken 2022

INHOUDSOPGAVE

Pagina

RAPPORT

1	Algemeen	2
2	Resultaat	3

1	BESTUURSVERSLAG OVER 2022	5
---	----------------------------------	---

JAARREKENING

1	Balans per 31 december 2022 (na resultaatbestemming)	7
2	Staat van baten en lasten over 2022	8
3	Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	9
4	Toelichting op de balans per 31 december 2022	11
5	Toelichting op de staat van baten en lasten over 2022	17
6	Overige toelichting	20

OVERIGE GEGEVENS

BIJLAGEN

1	Overzicht vaste activa	27
2	Specificatie omzetbelasting	28
3	Overzicht producturen	29

RAPPORT

Aan de Raad van Toezicht en bestuur van
Stichting Opus 3
Parklaan 3
9103 ST Dokkum

Kenmerk 2021
Behandeld door WV
Datum 25 januari 2023

Aan de leden van de Raad van Toezicht en directeur-bestuurder,
Hierbij brengen wij verslag uit over boekjaar 2022 met betrekking tot uw stichting.

1 ALGEMEEN

1.1 Bedrijfsgegevens

De activiteiten van Stichting Opus 3 bestaan voornamelijk uit het organiseren en verzorgen van kunstzinnige en muzikale vorming.

1.2 Bestuur

Per balansdatum wordt het bestuur gevoerd door C.J. Dekker.

De leden van de Raad van Toezicht zijn:

- A. Holwerda
- S. Dijs
- J. van der Velde
- T.G.B.M. Vogt
- M.N. Anker

1.3 Oprichting stichting

Bij notariële akte d.d. 17 december 2001 is opgericht de vennootschap Stichting Opus 3. De activiteiten worden met ingang van voornoemde datum / respectievelijk eerdere datum gedreven voor rekening en risico van de stichting Stichting Opus 3.

2 RESULTAAT

	Realisatie 2022	Begroting 2022	Realisatie 2021	Vershil realisatie- begroting 2022
	€	€	€	€
Baten				
Netto-omzet	361.433	348.000	283.672	13.433
Subsidiebatn	694.960	693.750	767.325	1.210
Overige baten	5.000	-	40.725	5.000
Bruto-omzetresultaat	1.061.393	1.041.750	1.091.722	19.643
Lasten				
Kosten van beheer en administratie	1.133.176	1.040.000	1.068.407	93.176
Financiële baten en lasten	3.210	1.750	2.141	1.460
Saldo	-74.993	-	21.174	-74.993

FINANCIEEL VERSLAG

Jaarverslag 2022

Opus3, centrum voor de kunsten

Inleiding

In 2022 zijn, na een aarzelend begin, eindelijk alle maatregelen rond corona vervallen. De eerste week na de kerstvakantie moest alles nog gesloten blijven, maar gelukkig kon vanaf de derde week in januari alles weer open.

Na een voorzichtige start, waar vooral bij de grotere groepen en ensembles de angst voor besmetting nog wel aanwezig was, konden alle activiteiten weer zonder beperkingen uitgevoerd worden. Bij iedereen was een gevoel van grote opluchting voelbaar, eindelijk konden we elkaar weer ontmoeten, konden we weer met elkaar muziek maken en van mooie kunst genieten.

In die zin kenmerkt het jaar 2022 zich dan ook als een jaar waarin een soort inhaalslag gemaakt werd. Een inhaalslag om het goede gevoel terug te krijgen waarmee de transitie van Opus 3 naar een service-gerichte organisatie voor cultuureducatie en -beleving in de breedste zin van het woord gestalte krijgt. Want niet alleen de samenwerking met het reguliere onderwijs vragen doorontwikkeling, ook het aanbod voor iedereen die minder makkelijk mee kan doen met sociale en culturele activiteiten vraagt een andere insteek van de kunstenaar.

In het vrije-tijds kunstonderwijs zagen we in eerste instantie nog een wat afwachtende houding bij nieuwe cursisten waardoor de opbrengsten van de leselden wat tegenvielen. Gelukkig hebben we een aantal vaste evenementen weer kunnen aanjagen: de cultuurdagen, de grote voorspeelavond, alle interne voorspeeluren, de optredens van ensembles bij veel verschillende gelegenheden en het bigbandfestival op de zaterdag van de Admiraliteitsdagen. Maar ook nieuwe ontwikkelingen en kansen zoals de provinciale Meispelen en het gemeentelijke project 'Tiid foar aksje' kwamen voorbij.

Personeel

Het personeelsbestand van Opus 3 bestaat uit een mix van mensen in loondienst en (vooral) docenten die als zelfstandige worden ingehuurd. In 2022 waren er gemiddeld 31 medewerkers actief.

Door de steeds verdergaande ontwikkeling in de dienstverlening en de uitbreiding aan disciplines voor het basisonderwijs groeit de vraag naar docenten met de benodigde competenties voor steeds meer verschillende vormen van cultuuronderwijs. Gelukkig zijn er onder de leerlingen van Opus 3 nog steeds talentvolle jongeren die een beroepsopleiding in de muziek ambiëren. Door deze jongeren te wijzen op de mogelijkheden van het werken in het basisonderwijs zijn er hieronder verscheidene die hun opleiding daarop afstemmen. Op dit moment zijn er meerdere oud-leerlingen die op deze manier werken voor Opus 3.

Door het verbreden van het aanbod voor het reguliere onderwijs wordt het ook belangrijk dat er goede mensen gevonden worden voor andere kunstdisciplines zoals dans, theater en beeldende vorming. Aansluiting bij meerdere netwerken zoals collega-instellingen en Keunstwurk helpt hierbij, maar ook samenwerken met plaatselijke kunstenaars is goed mogelijk. Vanuit Keunstwurk wordt onderzocht of er op provinciale schaal scholing en

ontwikkeling voor de diverse kunstenaars opgezet kan worden, om op deze manier de inzetbaarheid van de verschillende kunstenaars zo optimaal mogelijk te maken.

Bestuur

Omdat in 2021 voor de verandering van de cao de statuten aangepast moesten worden is ook gekeken naar de bestuursvorm van de stichting. Na advies bleek dat het door veranderende wetgeving zeer wenselijk was om over te stappen naar een Raad van Toezicht model met een directeur-bestuurder. Deze overstap is voorbereid in 2021 en de nieuwe statuten zijn op 21 maart 2022 notarieel bekrachtigd. Na deze bekrachtiging hebben de zittende bestuursleden zitting genomen in de nieuwe Raad van Toezicht en is de zittende directeur benoemd in de functie van directeur-bestuurder.

Tegelijk hiermee is de naam veranderd in 'Stichting Opus 3, centrum voor de kunsten'.

Managementteam

Door het vertrek van de algemeen coördinator vanwege pensionering is er een wisseling geweest in het ondersteunende team. Voor de vertrekkende coördinator zijn twee nieuwe mensen aangesteld die de verschillende taken verdelen. Samen met de uitbreiding van de verantwoordelijkheden van de directeur-bestuurder wordt een nieuwe overlegstructuur vormgegeven om de aansturing van de verschillende taakgebieden te optimaliseren.

Begroting 2023

Een korte samenvatting van de begroting voor het jaar 2023.

Staat van baten en lasten	Begroting 2023
Opbrengsten goederen en diensten	€ 345.000
Gemeentelijke bijdragen	€ 707.100
Overige opbrengsten	€ 3.000
Totaal baten	€ 1.055.100
Werving van de baten	
Personeelslasten	€ 836.700
Afschrijvingen	€ 2.000
Huisvesting	€ 83.500
Overige bedrijfslasten	€ 134.900
Financiële baten en lasten	€ 2.500
Totaal lasten	€ 1.055.100
Resultaat	€ -

In 2020 is door wethouder mevr. P. De Graaf aan Opus 3 gevraagd of er mogelijkheden zijn om te bezuinigen, zonder dat de ontwikkelingen rondom de samenwerkingen met het reguliere onderwijs hieronder lijden. Uiteindelijk is het bedrag wat de gemeente Noardeast-Fryslân ons gevraagd heeft te bezuinigen uitgekomen op € 75.000,- per jaar. Het jaar 2022 is het eerste jaar waarin deze bezuiniging is geëffectueerd. Om deze bezuiniging waar te kunnen maken is gekozen om, naast het efficiënter invullen van vervanging van vertrekkend personeel, te proberen de opbrengsten van goederen en diensten te verhogen. Jammer genoeg heeft dit, onder andere door onzekerheid rondom de maatregelen tegen corona, nog niet de uitwerking gehad die gehoopt werd. De genoemde inhaalslag, vooral binnen het regulier onderwijs, heeft geleid tot extra dienstverlening. Echter, door de vraag naar meer verschillende kunstdisciplines moet vaak een beroep gedaan worden op extern personeel, wat kostenverhogend werkt. Bij het buitenschoolse muziekonderwijs was, vooral in het begin van het jaar, sprake van vraaguitval. Ook wordt de vraag om nieuwe doelgroepen te bedienen op het gebied van zorg en inclusie steeds groter. Dit vraagt om ontwikkeling en experiment. Hierdoor sluit het jaar 2022 af met een tekort. Voor 2023 wordt ingestoken op het efficiënter organiseren van de werkzaamheden binnen het onderwijs om kosten te besparen. In het buitenschoolse aanbod zal verdere ontwikkeling plaatsvinden om meer deelnemers aan het vrije-tijdsaanbod te verbinden.

Inhaalslag

Door het vervallen van alle maatregelen rondom corona werd het weer mogelijk om wat grotere evenementen te organiseren. Ook de vraag naar extra cultuurprojecten op basisscholen was groot. Het was duidelijk dat iedereen de muziek- en cultuurlessen erg had gemist. Natuurlijk werd weer begonnen met de grote voorspeelavond in het Spectrum in Burdaard. Ook de open dag in juni werd weer zeer goed bezocht. Hiernaast werd voor het eerst meegedaan met de provinciale actiemaand 'de Meispelen'. Deze Meispelen stellen de scholen van Friesland in de gelegenheid om in de maand mei te laten zien wat er binnen de school allemaal gebeurt op het gebied van kunst en cultuur. In onze gemeente is gekozen voor het organiseren van pleinconcerten op zes scholen in Dokkum, Holwerd, Paesens. Deze pleinconcerten werden opgeluisterd door een presentator en een echte rapper, die er met de kinderen en de leerkrachten een mooi feest van wisten te maken.

Uitgestelde jubilea

Door de verschillende periodes van gedwongen sluitingen in de afgelopen jaren waren we gedwongen een aantal geplande jubileumconcerten uit te stellen. Hierdoor zijn in er 2022, toen het eindelijk allemaal weer mocht, twee jubileumconcerten georganiseerd. De 'Clay Corners Bigband, het jazzensemble van de muziekschool zou in 2020 haar 30-jarig bestaan vieren. Door de onzekerheid of het wel of niet zou kunnen doorgaan is ervoor gekozen om het in 2022 te vieren. Op 12 november werd in de foyer van Theater Sense een prachtig optreden gegeven. In samenwerking met verschillende solisten werd het een zeer geslaagde avond.

Ook Hamme Hos, het seniorenorkest van Opus 3, had een mijlpaal te vieren; in oktober bestond zij 20 jaar. Dit werd gevierd met een avondvullend programma op 11 november in de grote zaal van Opus 3. Het Overdagkoor, net als Hamme Hos onder leiding van Zwaanette Dijkstra, werkte vol enthousiasme aan dit concert mee.

Samenwerking regulier onderwijs

De samenwerking van Opus 3 met reguliere onderwijsinstellingen vindt op meerdere vlakken plaats. Na de subsidieregeling Impulsregeling Muziekonderwijs, waaraan door 29 scholen is meegedaan, hebben vrijwel alle scholen in Noardeast-Fryslân een vorm van muziekonderwijs structureel in hun jaarplan opgenomen. Hiernaast wordt door Opus 3 *UurCultuur* uitgevoerd, waarbij theatervoorstellingen voor onder-, midden- en bovenbouw geprogrammeerd worden in theaters binnen de regio. Samen met Keunstwurk wordt KEK, de Friese variant van de landelijke subsidieregeling Cultuureducatie Met Kwaliteit (CMK), in deze regio vormgegeven.

KEK

Sinds 2012 is Opus 3 in samenwerking met verschillende partijen actief in het landelijke subsidieprogramma 'Cultuureducatie met Kwaliteit' (CMK). In Fryslân is de naam hiervan omgedoopt in 'KEK'.

In de eerste ronde, KEK1, heeft Opus 3 als penvoerder voor de regio Noordoost Friesland ingezet op een begin van samenwerken met de verschillende basisscholen in de regio. Eén van de meest tastbare opbrengsten hiervan is de organisatie van de cultuurdagen die afgelopen jaar voor de vijfde keer in en rond het hoofdgebouw van Opus 3 plaatsvonden.

De tweede ronde, KEK2, van 2017 tot en met 2020, zet in op deskundigheidsbevordering van de teams leerkrachten op alle basisscholen in Friesland om op eigen kracht vorm te geven aan betekenisvol en kwalitatief goed cultuuronderwijs. Het penvoerderschap in deze ronde ligt bij Keunstwurk. Hiervoor is een groep deskundigen (Meimakkers) samengesteld die bij de scholen langs gaat om ondersteuning te bieden op het gebied van cultuureducatie. Deze groep Meimakkers vormen een provinciale netwerkgroep om op deze manier kennis en kunde van verschillende kanten en bronnen bij elkaar te brengen om scholen te helpen.

In 2021 is de nieuwe KEK-periode van start gegaan, KEK 3. In deze periode wordt onder andere aandacht besteed aan de totale culturele infrastructuur rondom het basisonderwijs. In samenwerking met een 'regioverbinder' in dienst van Keunstwurk wordt gewerkt aan de vorming van een regioteam waar verschillende stakeholders bijeen gebracht worden. Dit zijn o.a. cultuuraanbieders, onderwijsinstellingen, musea, erfgoedinstellingen. Binnen dit regioteam zal gesproken worden over de volgende speerpunten:

- visie ontwikkeling
- procesgericht werken
- talentontwikkeling
- omgevingsonderwijs

Een ander aandachtspunt in deze KEK-periode is versterking van het netwerk rondom de ICC-ers (interne cultuurcoördinatoren) van de verschillende scholen. Dit richt zich op leerkrachten die al cultuurcoördinator zijn, die het willen worden of die simpelweg interesse hebben om deze rol te gaan oppakken. Dit netwerk is gemeentebreed. Het is de bedoeling om via dit netwerk vragen aan te wakkeren en op te halen, aan deskundigheidsbevordering te werken, maar vooral om scholen via deze weg te inspireren. Het netwerk moet de relaties van scholen onderling versterken, de positie van de ICC-er binnen de school te ondersteunen en bijdragen aan de implementatie van nieuwe ontwikkelingen.

2022

Opus 3 ontwikkelt zich, in samenwerking met Kek, duidelijk tot kunstencentrum en spil in de regio op het gebied van cultuureducatie op de basisscholen. Samen met de regioverbinder zijn het afgelopen jaar gesprekken gevoerd met alle scholen in de regio. Hierbij wordt gebruik gemaakt van de evaluatietool 'EVI' om de voortgang van het aanbod van cultuureducatie te volgen. Naast het aanbod van vakdocenten, wat Opus 3 al vele jaren levert, wordt over de cultuureducatie een verdiepend gesprek gevoerd met de directeuren en mogelijk ICC'ers van de scholen. Daarbij gaat het over de visie op cultuureducatie en integratie daarvan in het onderwijs. Samen met de school wordt gezocht naar mogelijkheden waar kunst en cultuur binnen het curriculum een rol zou kunnen spelen of voor verdieping zou kunnen zorgen (denk bijvoorbeeld aan het verdiepen van een bestaand creacircuit door leerkrachten tools aan te rijken om van die lessen rijke kunstlessen te maken). Of we geven advies aan scholen hoe het onderwijs mogelijk anders ingericht zou kunnen worden waardoor de visie op cultuureducatie beter tot zijn recht zou kunnen komen (denk bijvoorbeeld aan het integreren van kunst en cultuur in wereld oriënterende vakken door thematisch te gaan werken).

Na deze gespreksronde volgen een aantal scholen een ondersteuningstraject. Dat traject kan bestaan uit het geven van een training om leerkrachten deskundiger te maken in een bepaald onderwerp. Het kan ook gaan om begeleiding van de teams om bijvoorbeeld hun visie om te zetten in een werkbare organisatievorm. Opus 3 en Kek vinden het belangrijk om scholen in een langer traject te begeleiden en te blijven begeleiden opdat cultuureducatie niet een stapeling wordt van culturele korte activiteiten op scholen maar een duurzame plek krijgt in het geheel in verbinding met de rest van het curriculum. Opus 3 vormt hierin een belangrijke partner voor de scholen om het gesprek te blijven voeren, te zorgen voor continuïteit bij bijvoorbeeld wisselingen van directie of teamleden, voor een spiegel voor de scholen en met een groot netwerk van kennis en vakdocenten die de scholen kunnen ondersteunen om hun visie in te richten.

Muzikaal trapveld

Een noemenswaardig initiatief wat samen met KEK wordt opgezet is de ontwikkeling van het 'muzikale trapveld'. In deze pilot wordt onderzocht of het mogelijk is om kinderen aansluitend aan schooltijd zelfstandig met muziek bezig te zijn. Eigenlijk op dezelfde manier als dat er voetbald kan worden in een Pannakooi. In deze pilot wordt onder begeleiding van en coach een eerste begin gemaakt met het samen musiceren en wordt onderzocht wat er nodig is om de kinderen dit zelfstandig te laten voortzetten. Er wordt digitaal materiaal ontwikkeld om de kinderen individueel maar ook als groep in staat te stellen zichzelf verder

te ontwikkelen. De pilot wordt in eerste instantie uitgevoerd op de basisschool 'Nynke van Hichtum'. Op deze school is het voor de meeste kinderen niet erg vanzelfsprekend om in hun vrije tijd muziek te maken. Het animo van de kinderen blijkt groot,

Cultuureducatie binnen de scholen

De Impulsregeling Muziekonderwijs, een driejarige subsidieregeling om het muziekonderwijs binnen de basisschool te stimuleren, is in het werkgebied van Opus 3 enorm goed aangeslagen. Vrijwel alle basisscholen (29) hebben aan deze regeling deelgenomen en hierdoor is in deze drie jaar een groot aanbod van muzieklessen voor alle groepen van deze scholen gerealiseerd. Voor Opus 3 is dit reden geweest om stevig te investeren in muziekinstrumenten om al deze lessen mogelijk te maken. Naast deze financiële investeringen heeft dit binnen Opus 3 ook gezorgd voor een versnelling in de ontwikkeling van organisatorische en logistieke processen om dit allemaal mogelijk te maken.

Ook in 2022 is op al deze scholen de dienstverlening op peil gebleven. Na de vervelende periodes van lockdowns en sluitingen blijken alle scholen weer enthousiast om samen met Opus 3 te werken aan een rijk en gevarieerd aanbod van kunstlessen.

Verbreiding van het aanbod

Al geruime tijd luidt de vraag vanuit de scholen om het aanbod te verbreden met meer kunstdisciplines. Nu de Impulsregeling Muziek voor de meeste scholen afgelopen is, wordt het mogelijk om ook deze disciplines in het aanbod te gaan betrekken. In 2021 is door een aantal vakdocenten een lessenserie ontwikkeld waarin dans, theater en muziek verweven zitten. Deze lessenserie is voor de oriënterende fase in de onderbouw. Door de opzet kunnen alle lessen door een docent van elk van de drie disciplines gegeven kan worden. Deze lessenserie is enthousiast ontvangen, op elk van de 28 scholen is de serie uitgevoerd. Een logische vervolgstap wordt nu om in de volgende fasen van de doorgaande leerlijn ook dans en theater aan te gaan bieden.

Ook in 2022 hebben de vakdocenten volop gedraaid op de scholen. De meeste scholen maken gebruik van het brede aanbod muziek, dans en theater en zijn enthousiast over de uitvoering hiervan. In de onderbouw worden muziek, dans en theater gecombineerd om kinderen te laten kennismaken met deze domeinen maar vooral te laten ervaren. In de middenbouw wordt iets meer de diepte in gegaan en leren kinderen muziekinstrumenten kennen en in de basis bespelen. Ook leren ze verschillende technieken binnen dans en theater. In de bovenbouw staat samenspel centraal. Ervaren hoe het is om samen te spelen en dansen.

UurCultuur

Het afgelopen jaar hebben er weer vier mooie voorstellingen gespeeld. Deze ronde hebben er iets meer scholen deelgenomen. In totaal hebben 3257 leerlingen kunnen genieten van het aanbod. Doordat verschillende scholenkoepels over de gemeentegrenzen heen opereren zien we een groeiend enthousiasme bij scholen van buiten de gemeente voor de verschillende voorstellingen. In samenwerking met Cultuurcentrum de Wâldsang worden de voorstellingen nu in een groter gebied aangeboden.

Voorstelling	Maker	Bestemd voor	Aantal II.
Rattenvanger van Hameln	Erik Borrias	groep 1/2	735
Wolk in de klas	Het Houten Huis	groep 3/4	930
Atuk	PNT	groep 5/6	690
Hoogtevrees	De Frets	groep 7/8	902
		totaal	3257

Gaia

Twaalf groepen (ongeveer 170 leerlingen) hebben de tentoonstelling Gaia bezocht in theaterkerk Nes. Deze tentoonstelling was de derde die op deze manier samen georganiseerd wordt met de Theaterkerk. Binnen deze projecten worden niet alleen het netwerk en contact met de scholen ingezet maar wordt ook gezorgd voor een educatieve verrijking, bijvoorbeeld door lesmateriaal te ontwikkelen of workshops aan te bieden naast een bezoek aan de tentoonstelling. Opus 3 vindt het belangrijk om lokale initiatieven te ondersteunen op deze manier. Het is de directe omgeving van de leerling.

Cultuurdagen

Op veler verzoek van de scholen zijn er na de zomervakantie weer een aantal cultuurdagen georganiseerd. In de gesprekken met de scholen kwam naar voren dat deze dagen zeer gewaardeerd werden. Door corona hebben de cultuurdagen een paar jaar niet door kunnen gaan. Deze editie is daarom relatief klein gehouden. Circa 600 leerlingen hebben diverse workshops kunnen volgen op het terrein van Opus3. Deze workshops werden gegeven door vakdocenten verbonden aan Opus3 en vormden een mooi aftrap voor het nieuwe culturele jaar.

Voortgezet onderwijs

Op Schiermonnikoog worden de laatste jaren op de Inspecteur Boelensschool de muzieklessen verzorgd door een docent van Opus 3. Dit vindt plaats in het muzieklokaal in de basisschool waar alle voorzieningen aanwezig zijn. Jammer genoeg is dit per cursusjaar 2022/2023 gestopt omdat de school de cultuurlessen op een andere manier vorm wil gaan geven.

Dalton Dokkum (Piter Jelles) biedt sinds 2020 het eindexamenvak muziek aan in de HAVO-afdeling. Het praktijkdeel van deze richting wordt gegeven in de muziekschool door een docent van Opus 3, waardoor instrumenten en apparatuur goed en voldoende voorhanden zijn.

Het Dockinga College organiseert jaarlijks een aantal workshops rondom kunst en cultuur voor verschillende leerjaren. Het aanbod op het gebied van muziek wordt afgenomen bij Opus 3.

Samenwerking met (muziek)verenigingen

De muziekverenigingen vinden het de laatste tijd moeilijk om kinderen enthousiast te krijgen voor hun aanbod. Opus 3 probeert om, als de vereniging daar om vraagt, het aanbod op de scholen aan te passen zodat er op het gebied van koperen blaasinstrumenten en slagwerk kan worden samengewerkt.

Afgelopen jaar is er in samenwerking met brassband de Eendracht uit Marrum weer een mooi project uitgevoerd met de groepen 5 en 6 van de basisschool de Aasterage, waar een hele rij trompettisten een concert gaf, samen met het jeugdorkest Solex.

Talentontwikkeling

Naast alle aandacht die er de laatste jaren is voor cultuureducatie binnen de scholen vervult Opus 3 ook een belangrijke taak in het vrije-tijdsonderwijs. Als de interesse is gewekt bij een kind door de kunstlessen op school is het belangrijk dat er buitenschools een goede aansluiting is. Deze aansluiting moet betaalbaar en bereikbaar zijn. Een mooie ontwikkeling is de vorming van de IKC's (Integrale KindCentra) waar kunst- en cultuurlessen een logisch onderdeel van de naschoolse tijd op school kan zijn.

Ook voor de talentontwikkeling van leerlingen die willen doorstromen naar vakopleidingen is toegankelijk en betaalbaar kunstonderwijs van groot belang naast het reguliere onderwijs. Vaak wordt bij de toelating voor een kunstvakopleiding al een hoog niveau van de leerlingen verwacht. Een goed ingericht kunstencentrum is daarvoor onontbeerlijk.

Opus 3.0

De afgelopen jaren is de focus van Opus 3 sterk gericht geweest op de ontwikkeling van een breed cultuureducatie aanbod voor het reguliere onderwijs. Het wordt nu tijd om ook het vrije-tijds muziekonderwijs onder de loep te gaan nemen. Onderwijs is altijd in ontwikkeling. Onderwijs gaat mee met de tijd en zorgt voor verbinding met de doelgroep. Dat hebben we gezien bij de basisscholen. Maar hoe zit dat met het naschoolse aanbod? Links en rechts verdwijnen korpsen, zien we teruglopende ledenaantallen bij koren en loopt het aantal leerlingen terug. Deze gedachten en ontwikkelingen hebben ervoor gezorgd dat we ons naschools aanbod intern goed zijn gaan bekijken. Ook spelen maatschappelijke ontwikkelingen en vraagstukken een rol bij het analyseren van ons aanbod. Denk bijvoorbeeld aan kansengelijkheid. Is het voor eenieder toegankelijk om deel te nemen aan de lessen? Eenzaamheid. Kunnen wij bijdragen aan het verkleinen daarvan? Psychische problemen bij jongeren. Wat kunnen wij doen? Is ook op deze gebieden een rol denkbaar voor de kunsteducatie die Opus 3 kan bieden?

In september is het nieuwe cursusjaar schooljaar gestart met een bijeenkomst voor alle vakdocenten om deze ontwikkelingen te bespreken. Er is een aantal vragen gesteld:

- Welke route loopt een kind/jongere nu eigenlijk? Wat ervaart het binnenschools en hoe gaat het verder buitenschools? En wat doet het daarna? Is die route helder?
- Kennen we onze doelgroep eigenlijk nog wel? Wie zijn die kinderen/jongeren van nu? Zijn ze nog zoals 10 jaar geleden? En de maatschappij? Is die hetzelfde?
- Sluit ons aanbod nog aan bij de doelgroep?

Deze bijeenkomst was de start van een langer traject wat de komende jaren verder uitgerold zal worden. Het doel van het traject is om beter aan te sluiten bij de huidige doelgroep, bij de huidige ontwikkelingen in de maatschappij en te leren van het reguliere onderwijs. Hoe leren kinderen/jongeren eigenlijk het best? Daarnaast maken we inzichtelijk welke routes een leerling kan lopen bij Opus3 en daarna. Daarbij is het belangrijk die doelgroep goed in kaart te brengen en ons bewust te zijn van beweegredenen van die doelgroep om deel te nemen. Komt een leerling om louter muziek en samen spelen te ervaren? Of hebben we te maken met een talent wat we zo goed mogelijk kunnen ondersteunen en op weg helpen. Dus kijken naar de gehele leerling, net als in het reguliere onderwijs.

lepen Podium

Opus3 speelt al langer met de gedachte om tijdens de Admiraliteitsdagen een podium te creëren voor plaatselijk (jong) talent. Na de zomervakantie kwam vanuit een groepje enthousiaste mensen, betrokken bij de admiraliteitsdagen, de vraag of het mogelijk is een open podium wedstrijd te organiseren voor jeugd van 12-21 jaar. Opus 3 heeft zich bij dat groepje aangesloten en is met de gemeente om tafel gaan zitten. Dat heeft erin geresulteerd dat we het komende jaar een talentenjacht gaan organiseren voor jeugd van 12-21 jaar. Een initiatief waarbij we jeugd willen stimuleren hun muzikaal of danstalent te uiten en verder te ontwikkelen.

Participatie en inclusie

Een van de aandachtsterreinen in de cultuurnota 'Kultuer Tichtby,tichtby kultuer' van de gemeente Noardeast-Fryslân is de bijdrage die kunst en cultuur kunnen leveren aan maatschappelijke opgaven. Opus 3 is al geruime tijd bezig aanbod te ontwikkelen voor groepen mensen waarbij dat niet meteen voor de hand ligt.

Er is een aantal ensembles en koren voor mensen met een verstandelijke beperking, en ook individuele muzieklessen aan mensen met een verstandelijke of lichamelijke beperking worden aangeboden.

Hiernaast is er ook aanbod voor specifieke doelgroepen; er is een orkest voor senioren, Hammehos, waar iedereen die muziek wil maken met elk willekeurig instrument welkom is. Ook het 'overdagkoor', in eerste instantie opgestart door Meindert Bosklopper in

samenwerking met Sûnenz, is na de eerste lockdown door Opus 3 voortgezet. Deze groep is uitgegroeid tot een koor van zo'n 45 zangers die ook regelmatig een optreden verzorgen in verzorgingstehuizen e.d.

Tiid foar aksje

Afgelopen jaar is Opus3 aangesloten bij de werkgroep 'Tiid foar aksje'. Deze werkgroep is bezig in de gemeenten Noardeast-Fryslân en Dantumadiel om jongeren te enthousiasmeren om in de vrije tijd bezig te gaan met sport en cultuur. De laatste jaren is te zien dat vooral jongeren zich niet zo snel meer aansluiten bij een vereniging of groep voor hun vrijetijdsbesteding. Vooral op het platteland zijn er voor de jeugd niet heel veel alternatieven. De problemen die hier uit voortkomen vragen aandacht.

In eerste instantie is het plan opgezet vanuit het jeugdwerk en sport. Ook cultuur kan hierin een belangrijke bijdrage leveren. Denk aan jeugd die muziek wil maken maar de weg naar de muziekschool nog niet heeft gevonden. Jeugd die iets met theater wil doen of beeldende kunst kan gebruiken als uitlaatklep. Het komende jaar gaan we met Tiid foar Aksje verder onderzoeken hoe cultuur hier een rol in kan spelen.

Tot slot

Het jaar 2022 stond in het teken van een inhaalslag. Door de verschillende perioden van gedwongen sluitingen in de twee jaar hiervoor was de vanzelfsprekendheid van het volgen van muziekles of het meezingen of -spelen in een ensemble verdwenen. Om de mensen weer te enthousiasmeren voor kunst en cultuur hebben we geprobeerd zo duidelijk mogelijk zichtbaar te zijn voor iedereen. Op de scholen met aansprekende projecten zoals de pleinconcerten, in en rond ons hoofdgebouw met de cultuurdagen, in de stad met optredens van de verschillende bands op de Zijl en opluistering bij de Midnight Walk. Ook de koren en ensembles hebben weer volop concerten en optredens verzorgd. Gezien de enthousiaste reacties van zowel muzikanten als publiek was iedereen blij dat het allemaal weer kon en mocht. De afgelopen periode heeft ons in ieder geval laten zien wat de waarde van kunst en cultuur is voor de samenleving, maar ook voor een ieder van ons.

Kees Dekker,
Directeur-bestuurder Opus 3

JAARREKENING

Balans per 31 december 2022

Staat van baten en lasten over 2022

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Toelichting op de balans per 31 december 2022

Toelichting op de staat van baten en lasten over 2022

Overige toelichtingen

1 BALANS PER 31 DECEMBER 2022 (NA RESULTAATBESTEMMING)

		31 december 2022		31 december 2021	
		€	€	€	€
ACTIVA					
Vaste activa					
Materiële vaste activa (1)					
Inventaris			4.719		6.891
			<u>4.719</u>		<u>6.891</u>
Vlottende activa					
Vorderingen (2)					
Debiteuren		70.193		62.030	
Overige vorderingen en overlopende activa		<u>12.709</u>		<u>20.376</u>	
			82.902		82.406
Liquide middelen (3)			567.129		638.183
			<u>654.750</u>		<u>727.480</u>

	31 december 2022		31 december 2021	
	€	€	€	€
PASSIVA				
Reserves en fondsen				
	(4)			
Algemene reserve stichting		37.011		37.010
Algemene reserve budgetsubsidie		142.063		221.247
Bestemmingsreserves		330.170		325.979
		<u>509.244</u>		<u>584.236</u>
Vorzieningen	(5)			
Overige voorzieningen		10.471		9.824
Kortlopende schulden	(6)			
Crediteuren		21.555		4.403
Overige belastingen en premies sociale verzekeringen		49.709		54.714
Overige schulden en overlopende passiva		63.771		74.303
		<u>135.035</u>		<u>133.420</u>
		<u>654.750</u>		<u>727.480</u>

2 STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2022

	Realisatie 2022	Begroting 2022	Verschil 2022	Realisatie 2021
	€	€	€	€
Baten				
Netto-omzet	(7) 361.433	348.000	13.433	283.672
Subsidiebaten	(8) 694.960	693.750	1.210	767.325
Overige baten	(9) 5.000	-	5.000	40.725
Som der baten	1.061.393	1.041.750	19.643	1.091.722
Lasten				
Kosten van beheer en administratie				
Personeelslasten	(10) 931.333	833.000	98.333	862.388
Afschrijvingen	(11) 2.172	800	1.372	1.811
Overige bedrijfslasten	(12) 199.671	206.200	-6.529	204.208
	1.133.176	1.040.000	93.176	1.068.407
Saldo voor financiële baten en lasten	-71.783	1.750	-73.533	23.315
Financiële baten en lasten	(13) -3.210	-1.750	-1.460	-2.141
Saldo	-74.993	-	-74.993	21.174
Resultaatbestemming				
Algemene reserve stichting	-	-	-	2.643
Algemene reserve budgetsubsidie	-79.184	-	-79.184	9.825
Bestemmingsreserves	4.191	-	4.191	8.706
	-74.993	-	-74.993	21.174

3 GRONDSLAGEN VOOR WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Vestigingsadres, rechtsvorm en inschrijfnummer handelsregister

Stichting Opus 3 is feitelijk en statutair gevestigd op Parklaan 3 te Dokkum en is ingeschreven bij het handelsregister onder nummer 01094763.

ALGEMENE GRONDSLAGEN VOOR DE OPSTELLING VAN DE JAARREKENING

De jaarrekening is opgesteld volgens de in Nederland geldende RJ-richtlijn 640 "Organisaties zonder winststreven".

Voor de uitvoering van de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen in de (semi) publieke sector (WNT) heeft de stichting zich gehouden aan de beleidsregel toepassing WNT en deze als normenkader bij het opmaken van de jaarrekening gehanteerd.

De waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij de desbetreffende grondslag voor de specifieke balanspost anders wordt vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde.

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Bijzondere posten

Bijzondere posten zijn baten of lasten die voortvloeien uit gebeurtenissen of transacties die behoren tot het resultaat uit de normale, niet-incidentele bedrijfsactiviteiten, maar die omwille van de vergelijkbaarheid apart toegelicht worden op grond van de aard, omvang of het incidentele karakter van de post.

GRONDSLAGEN VOOR DE WAARDERING VAN ACTIVA EN PASSIVA

Materiële vaste activa

Overige materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs inclusief direct toerekenbare kosten, onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de verwachte toekomstige gebruiksduur en bijzondere waardeverminderingen.

Subsidies op investeringen worden in mindering gebracht op de verkrijgings- of vervaardigingsprijs van de activa waarop de subsidies betrekking hebben.

Vorderingen

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie, inclusief de transactiekosten indien materieel. Vorderingen worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Vorzieningen

Algemeen

Een voorziening wordt gevormd voor verplichtingen waarvan het waarschijnlijk is dat zij zullen moeten worden afgewikkeld en waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten. Voorzieningen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Kortlopende schulden

Kortlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Kortlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de bedragen waartegen de schuld moet worden afgelost.

GRONDSLAGEN VOOR DE BEPALING VAN HET RESULTAAT

Algemeen

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden opgenomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Subsidies

Subsidies ter compensaties van door de stichting gemaakte kosten worden systematisch als opbrengsten in de staat van baten en lasten opgenomen in dezelfde periode als die waarin de kosten worden gemaakt. Subsidies ter compensatie van de stichting voor de kosten van een actief worden systematisch in de staat van baten en lasten opgenomen gedurende de gebruiksduur van het actief.

Financiële baten en lasten

Rentebaten en rentelasten

Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de desbetreffende activa en passiva. Bij de verwerking van de rentelasten wordt rekening gehouden met de verantwoorde transactiekosten op de ontvangen leningen.

---

4 TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER 2022**ACTIVA****VASTE ACTIVA****1. Materiële vaste activa**

	<u>Inventaris</u>
	€
<i>Boekwaarde per 1 januari 2022</i>	
Aanschaffingswaarde	62.988
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	<u>-56.097</u>
	<u>6.891</u>
 <i>Mutaties</i>	
Afschrijvingen	<u>-2.172</u>
 <i>Boekwaarde per 31 december 2022</i>	
Aanschaffingswaarde	62.988
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	<u>-58.269</u>
Boekwaarde per 31 december 2022	<u>4.719</u>
 <i>Afschrijvingspercentages</i>	
	%
Inventaris	20

VLOTTENDE ACTIVA
2. Vorderingen

	31-12-2022	31-12-2021
	€	€
Debiteuren		
Debiteuren	70.193	67.137
Vooruitgefactureerde bedragen	-	-5.107
	<u>70.193</u>	<u>62.030</u>

Overige vorderingen en overlopende activa**Overlopende activa**

Nog te factureren omzet	4.883	1.980
Te ontvangen regres schade werkgever arbeidsongeschikt personeel	5.070	16.400
Te ontvangen subsidiegeld Noardeast Fryslân	798	-
Vooruitbetaalde kosten	1.958	1.996
	<u>12.709</u>	<u>20.376</u>

3. Liquide middelen

ABN AMRO	124.510	124.515
Rabobank	219.403	218.854
ING Bank	214.153	283.774
Regiobank	1.069	3.014
ASN Bank	7.458	7.469
PayPal	41	27
Kas	495	530
	<u>567.129</u>	<u>638.183</u>

PASSIVA

	<u>31-12-2022</u>	<u>31-12-2021</u>
	€	€
4. Reserves en fondsen		
Algemene reserve stichting	37.011	37.010
Algemene reserve budgetsubsidie	142.063	221.247
Bestemmingsreserves	330.170	325.979
	<u>509.244</u>	<u>584.236</u>
	<u>2022</u>	<u>2021</u>
	€	€

Algemene reserve stichting

Stand per 1 januari	37.011	34.367
Resultaatbestemming	-	2.643
Stand per 31 december	<u>37.011</u>	<u>37.010</u>

De reserve wordt aangehouden vanwege de activiteiten de kortlopende cursussen en bedrijfsactiviteiten. Deze activiteiten vallen namelijk niet onder de budgetsubsidies.

Algemene reserve budgetsubsidie

Stand per 1 januari	221.247	211.422
Resultaatbestemming	-79.184	9.825
Stand per 31 december	<u>142.063</u>	<u>221.247</u>

Wanneer het saldo van deze reserve hoger is dan 25% (nieuw plafond m.i.v. 2008) van het totaal van de begrote jaarlasten dan vindt terugbetaling plaats aan de drie deelnemende gemeenten.

Voor 2022 bedraagt het plafond 25% van € 1.041.750: € 260.438

	31-12-2022	31-12-2021
	€	€
Bestemmingsreserves		
Bestemmingsreserve vervanging instrumenten	113.115	108.924
Bestemmingsreserve personeel bij ziekte	217.055	217.055
	<u>330.170</u>	<u>325.979</u>

	2022	2021
	€	€
<i>Bestemmingsreserve vervanging instrumenten</i>		
Stand per 1 januari	108.924	97.612
Resultaatbestemming	4.191	11.312
Stand per 31 december	<u>113.115</u>	<u>108.924</u>

In de begroting worden de gemiddelde kosten voor vervanging van instrumenten over een periode van 25 jaar geraamd. Afwijkingen met de werkelijke kosten worden verrekend met deze bestemmingsreserve.

Bestemmingsreserve personeel bij ziekte

Stand per 1 januari	217.055	217.359
Resultaatbestemming	-	-304
Stand per 31 december	<u>217.055</u>	<u>217.055</u>

De norm van het budget voor vervanging van personeel bij ziekte bedraagt (m.i.v. 2012) 2% van de jaarlijkse loonsom. Afwijkingen met de werkelijke kosten worden verrekend met deze bestemmingsreserve. Met ingang van 2008 is er een plafond ingevoerd van 30% van het totaal van de begrote jaarlijkse loonsom.

Voor 2022 bedraagt het plafond 30% van € 833.000: € 249.900

Bestemmingsreserve Popoefenpodium

Stand per 1 januari	-	2.302
Resultaatbestemming	-	-2.302
Stand per 31 december	<u>-</u>	<u>-</u>

5. Voorzieningen

Overige voorzieningen

	2022	2021
	€	€
<i>Voorziening jubileumuitkeringen</i>		
Stand per 1 januari	9.824	9.186
Mutatie	647	638
Stand per 31 december	<u>10.471</u>	<u>9.824</u>

Deze voorziening is gevormd voor toekomstige jubileumuitkeringen. Elk jaar wordt een actuele berekening van de verplichting gemaakt.

6. Kortlopende schulden

	31-12-2022	31-12-2021
	€	€
Crediteuren		
Crediteuren	<u>21.555</u>	<u>4.403</u>
Overige belastingen en premies sociale verzekeringen		
Omzetbelasting	2.473	5.162
Loonheffing	47.236	49.552
	<u>49.709</u>	<u>54.714</u>
Overige schulden en overlopende passiva		
Overlopende passiva		
Accountantskosten	7.109	10.500
Rente- en bankkosten	-	106
Huren diverse lokaliteiten	16.523	18.052
Inhuur derden	7.477	2.310
Diversen	602	7.349
Subsidieverplichting FDS Cultuurparticipatie	32.060	34.561
Terugbetalingsverplichting subsidie lokaliteiten Noardeast Fryslân	-	575
Terugbetalingsverplichting subsidie lokaliteiten Schiermonnikoog	-	850
	<u>63.771</u>	<u>74.303</u>

Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen

Voorwaardelijke vorderingen

Meerjarige financiële verplichtingen

Huur

Met het Dockinga College is een huurovereenkomst afgesloten voor het gebruik van het gebouw Parklaan 3-5 te Dokkum. De ingangsdatum is 1 juli 2003 en de looptijd van de huurovereenkomst is 30 jaar. De huur is in 2003 aanvankelijk vastgesteld op € 32.100 per jaar. Jaarlijks wordt een begroting opgesteld van de kosten welke naar verwachting in rekening zullen worden gebracht. Op basis van de voorschotten van 2022 bedraagt de huur € 54.000. Na afloop van het kalenderjaar wordt op basis van nacalculatie de definitieve afrekening vastgesteld.

5 TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2022

	Realisatie 2022	Begroting 2022	Realisatie 2021
	€	€	€
7. Netto-omzet			
Opbrengst goederen en diensten	332.348	345.000	267.369
Overige opbrengsten	29.085	3.000	16.303
	<u>361.433</u>	<u>348.000</u>	<u>283.672</u>
8. Subsidiebatens			
Gemeentelijke bijdragen	<u>694.960</u>	<u>693.750</u>	<u>767.325</u>

Met ingang van 2022 heeft gemeente Noardeast-Fryslân de jaarlijkse subsidie met € 75.000 verlaagd.

9. Overige baten

Coronacompensatie Noardeast Fryslân voorgaand boekjaar	-	-	25.725
Coronacompensatie Noardeast Fryslân boekjaar	5.000	-	15.000
	<u>5.000</u>	<u>-</u>	<u>40.725</u>

Er is een subsidie ontvangen uit de Tijdelijke subsidieregeling compensatie Corona voor culturele instellingen en vrijwilligersorganisaties jeugd Noardeast-Fryslân. Voor geleden schade in de periode 2020, januari t/m juni 2021 en januari t/m juni 2022.

10. Personeelslasten

Lonen en salarissen	490.472	460.500	479.561
Sociale lasten	65.658	72.000	71.585
Pensioenlasten	77.441	78.000	80.161
Personeel van derden	271.357	202.500	219.202
Overige personeelslasten	26.405	20.000	11.879
	<u>931.333</u>	<u>833.000</u>	<u>862.388</u>
<i>Overige personeelslasten</i>			
Uitzendkrachten	9.510	10.000	12.942
Reis- en verblijflasten	12.521	7.500	11.020
Vrijwilligersvergoedingen	475	-	-
Arbodienst	2.469	2.500	2.498
Werkkostenregeling (WKR)	1.127	-	1.419
Overige personeelslasten	303	-	400
	<u>26.405</u>	<u>20.000</u>	<u>28.279</u>
Regres schade werkgever arbeidsongeschikt personeel	-	-	-16.400
	<u>26.405</u>	<u>20.000</u>	<u>11.879</u>

Personeelsleden

Bij de stichting waren in 2022 gemiddeld 8,13 personeelsleden werkzaam, berekend op fulltimebasis (2021: 8,8)

11. Afschrijvingen

	Realisatie 2022	Begroting 2022	Realisatie 2021
	€	€	€
<i>Afschrijvingen materiële vaste activa</i>			
Inventaris	2.172	800	1.811

12. Overige bedrijfslasten

Huisvestingslasten

Huur	79.565	76.000	72.960
Onroerendezaakbelasting	2.415	3.000	2.422
	<u>81.980</u>	<u>79.000</u>	<u>75.382</u>

Exploitatielasten

Huur materialen	-	1.000	-
Onderhoud instrumenten	2.768	3.000	2.276
Aanschaf leermiddelen en klein materiaal	2.395	5.000	7.643
Vervanging instrumenten	11.179	15.000	4.058
Verplaatsingskosten instrumenten	1.188	4.000	732
	<u>17.530</u>	<u>28.000</u>	<u>14.709</u>

Kantoorlasten

Kantoorbenodigdheden	1.296	2.000	329
Drukwerk	1.817	2.000	1.474
Automatiseringslasten	7.587	7.000	5.416
Telefoon	1.097	1.500	1.073
Porti	129	1.000	971
Contributies en abonnementen	5.447	4.000	4.166
	<u>17.373</u>	<u>17.500</u>	<u>13.429</u>

Autolasten

Verzekering	-	-	722
Motorrijtuigenbelasting	-	-	119
	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>841</u>

	Realisatie 2022	Begroting 2022	Realisatie 2021
	€	€	€
<i>Verkooplasten</i>			
Reklame- en advertentielasten	3.978	4.500	2.673
Representatielasten	2.408	3.000	2.961
Oninbare debiteuren	760	-	-163
Website	924	1.500	697
	<u>8.070</u>	<u>9.000</u>	<u>6.168</u>
<i>Algemene lasten</i>			
Accountantslasten voorgaand boekjaar	2.326	-	363
Accountantslasten	14.218	12.500	10.500
Administratielasten	41.045	39.000	44.556
Advieslasten	-	-	838
Juridische lasten	1.553	8.000	33.840
Verzekeringen	2.896	2.500	1.859
Kosten manifestaties	12.043	8.000	600
Diverse kosten	2.864	4.200	2.469
	<u>76.945</u>	<u>74.200</u>	<u>95.025</u>
Voorheffing btw (niet toegerekend aan betreffende kosten)	-2.227	-1.500	-1.346
	<u>74.718</u>	<u>72.700</u>	<u>93.679</u>
13. Financiële baten en lasten			
Rentebaten en soortgelijke opbrengsten	-1.138	-	-888
Rentelasten en soortgelijke lasten	-2.072	-1.750	-1.253
	<u>-3.210</u>	<u>-1.750</u>	<u>-2.141</u>

6 OVERIGE TOELICHTING

WNT-verantwoording 2022 Stichting Opus 3

Op 1 januari 2013 is de Wet normering topinkomens (WNT) in werking getreden. De WNT is van toepassing op Stichting Opus 3. Het voor Stichting Opus 3 toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2022 € 216.000.

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling

Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling inclusief degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt

Gegevens 2022

Bedragen x € 1

Functiegegevens	Directeur	Docent
Aanvang en einde functievervulling in 2022	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	0,78	0,19
Dienstbetrekking?	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	58.274	14.569
Beloningen betaalbaar op termijn	13.012	3.252
<i>Subtotaal</i>	71.286	17.821
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	168.192	42.048
Het bedrag van de overschrijding en reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	-	-
Bezoldiging	71.286	17.821
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.

Gegevens 2021

Functiegegevens	Directeur	Docent
Aanvang en einde functievervulling in 2021	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband 2021 (in fte)	0,8	0,2
Dienstbetrekking?	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	55.405	13.851
Beloningen betaalbaar op termijn	13.471	3.368
<i>Subtotaal</i>	68.876	17.219
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	167.200	41.800
Bezoldiging	68.876	17.219

1g. Topfunctionaris met een totale bezoldiging van € 1.800 of minder waarop de anticumulatiebepaling van toepassing is

In het geval een leidinggevende topfunctionaris met een totale bezoldiging van € 1.800 of minder, op of na 1-1-2018 met een WNT-instelling een dienstbetrekking aangaat en hij/zij bij een of meer andere WNT-instellingen reeds een dienstbetrekking heeft als topfunctionaris, niet zijnde een toezichthoudende topfunctionaris, zijn bepaalde of alle onderdelen van deze tabel van toepassing. Indien van toepassing kan het betreffende tabelonderdeel dienen als aanvulling op tabel 1d, Dit geldt in voorkomende gevallen ook voor diegene die op grond van zijn/haar voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris wordt aangemerkt met een totale bezoldiging van € 1.800 of minder.

Gegevens 2022				
Naam topfunctionaris	Functie (raad van bestuur)	Periode	Functie (raad van toezicht)	Periode
	Voorzitter	1/1 – 20/3	Voorzitter	21/3 - 31/12
	Algemeen lid	1/1 – 20/3	Algemeen lid	21/3 - 31/12
	Penningmeester	1/1 – 20/3	Penningmeester	21/3 - 31/12
	Secretaris	1/1 – 20/3	Secretaris	21/3 - 31/12
			Algemeen lid	21/3 - 31/12

Ondertekening bestuur voor akkoord

Dokkum, ... 2023

OVERIGE GEGEVENS

Aan de Raad van toezicht van Stichting Opus 3, centrum voor de kunsten

CONTROLEVERKLARING ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2022

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2022 van Stichting Opus 3, centrum voor de kunsten, (hierna: Stichting Opus 3) te Dokkum gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Opus 3 per 31 december 2022 en van het resultaat over 2022 in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 640 “Organisaties zonder winststreven” (hierna: RJ 640) en de bepaling van en krachtens de Wet normering bezoldiging en topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (hierna: WNT).

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2022;
2. de staat van baten en lasten over 2022; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen, en;
4. verantwoording in het kader van de WNT, onderdeel uitmakend van hoofdstuk 6 “Overige toelichting” op de Staat van baten en lasten.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Controleprotocol WNT 2022 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Opus 3 zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2022 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een (leidinggevende) topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als (leidinggevende) topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- Bestuursverslag;
- Overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van RJ 640 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

De directeur-bestuurder is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder de bestuursverslag en overige gegevens in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ 640.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van de directeur-bestuurder en de raad van toezicht voor de jaarrekening

De directeur-bestuurder is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ 640 en de bepaling van en krachtens de WNT. In dit kader is de directeur-bestuurder verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die de directeur-bestuurder noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet de directeur-bestuurder afwegen of de stichting in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet de directeur-bestuurder de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij de directeur-bestuurder het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

De directeur-bestuurder moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de stichting.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het controleprotocol WNT 2022, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door de directeur-bestuurder en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door de directeur-bestuurder gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat de stichting haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder ander over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Drachten, 16 mei 2023

Bentacera Registeraccountants B.V.

drs. T.P. Lubbinge RA

BIJLAGEN

Datum: 19-01-23

Tijd: 09:59:45

ATB administratie & advies BUITENPOST

Stichting Opus 3 - 2022 - EUR

Jaaroverzicht: Commercieel

T/m periode: 12

Bladzijde: 1

Omschrijving activum	Aanschaf- datum	Afschr.- Meth perc	Aanschaf- waarde	Restwaarde	Afschrijving voorg. jaren	Boekwaarde beginbalans	Investering dit jaar	Subsidie/ Herinvestering	Afschrijving dit jaar	Opbrengst verkoop	Resultaat	Boekwaarde eindbalans
Inventaris												
Meubilair / inventaris	01-01-13	13,33 AW	52.130,00		52.130,00							
Keukenblok	03-04-18	20,00 AW	1.375,00		1.031,40	343,60			275,04			68,56
Virtu II Freshbrew koffiemachine	04-09-18	20,00 AW	2.413,95		1.609,20	804,75			482,76			321,99
Dell Latitude 5290 (refurbished)	14-01-20	20,00 AW	649,00		259,68	389,32			129,84			259,48
Asus VivoBook laptop	30-08-20	20,00 AW	599,00		169,66	429,34			119,76			309,58
Sony Alpha camerasysteem en HDMI dongle	30-09-20	20,00 AW	1.398,00		372,80	1.025,20			279,60			745,60
Macbook Pro 13" M1 8C-CPU	13-10-21	20,00 AW	1.524,50		76,23	1.448,27			304,92			1.143,35
Dell Optiplex 7070UFF - PC	22-11-21	20,00 AW	557,00		18,56	538,44			111,36			427,08
Hardware + installatie draadloos netwerk	11-02-21	20,00 AW	2.341,35		429,22	1.912,13			468,24			1.443,89
<i>Totaal: Inventaris</i>			62.987,80		56.096,75	6.891,05			2.171,52			4.719,53
Totaal rapport			62.987,80		56.096,75	6.891,05			2.171,52			4.719,53

Stichting Opus 3

BEREKENING OMZETBELASTING 2022

Omzetbelastingnummer: NL810468037B01

Verschuldigde omzetbelasting:

	Omzet €	BTW €
Prestaties binnenland		
Leveringen/diensten belast met hoog tarief	80.002	16.800
Leveringen/diensten belast met laag tarief	1.424	128
Leveringen/diensten belast met overige tarieven behalve Privegebruik	-	-
Leveringen/diensten belast met 0% of niet bij mij belast	-	-
	<u>81.426</u>	<u>16.929</u>
Verleggingsregeling binnenland		
Leveringen/diensten waarbij de heffing van omzetbelasting naar mij is verlegd	-	-
	<u>-</u>	<u>-</u>
Prestaties naar/in het buitenland		
Leveringen naar landen buiten de EU	-	-
Leveringen naar/diensten in landen binnen de EU	-	-
Installatie/afstandsverkopen binnen de EU	-	-
	<u>-</u>	<u>-</u>
Prestaties uit het buitenland aan mij verricht		
Leveringen/diensten uit landen buiten de EU	-	-
Leveringen/diensten uit landen binnen de EU	-	-
	<u>-</u>	<u>-</u>
Voorbelasting		
Voorbelasting omzetbelasting hoog tarief		2.049
Voorbelasting omzetbelasting laag tarief		178
Voorbelasting omzetbelasting buitenland		0
Voorbelasting omzetbelasting naar mij verlegd		0
		<u>2.227</u>
Te betalen omzetbelasting		<u>14.702</u>
<u>Afdrachten</u>		
Kwartaal 1		3.922
Kwartaal 2		4.504
Kwartaal 3		3.808
Kwartaal 4		2.487
		<u>14.721</u>
Suppletie omzetbelasting		<u>-19</u>
<u>Balanspositie BTW</u>		
Aangifte omzetbelasting kwartaal 4		2.487
Suppletieaangifte 2021		5
Suppletieaangifte boekjaar		-19
Balanspositie ultimo boekjaar		<u>2.473</u>

Overzicht producturen 2022

		Begroting	Voorjaar	Najaar	Gemiddelde	
Noardeast Fryslân	Muzikale oriëntatie	2.000	2.697	2.610	2.654	
	Instrumentaal	4.850	4.684	4.472	4.578	
	HaFaBraSla	1.200	808	727	768	
	Ensemble	600	532	555	544	
	Totaal	8.650	8.721	8.364	8.543	98,76%
		Begroting	Voorjaar	Najaar	Gemiddelde	
Schiermonnikoog	Muzikale oriëntatie	210	154	154	154	
	Instrumentaal	220	130	53	92	
	HaFaBraSla	60	-	-	-	
	Ensemble	-	-	-	-	
	Totaal	490	284	207	246	50,10%
		Begroting	Voorjaar	Najaar	Gemiddelde	
Totaal	Muzikale oriëntatie	2.210	2.851	2.764	2.808	
	Instrumentaal	5.070	4.814	4.525	4.670	
	HaFaBraSla	1.260	808	727	768	
	Ensemble	600	532	555	544	
	Totaal	9.140	9.005	8.571	8.788	